

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ ФИЛОСОФИЯ
ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ ФИЛОСОФИЯ КАФЕДРАСЫ**

**«6В020100 – ФИЛОСОФИЯ» МАМАНДЫҒЫНА
«ҚАЗАҚ ФИЛОСОФИЯСЫ» ПӘНІ БОЙЫНША
ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ**

АЛМАТЫ 2025

Қорытынды емтихан бағдарламасын философия кафедрасының
профессоры Т.Х. Ғабитов дайындаған.

«Қазақ философиясы» пәні бойынша қорытынды емтихан **оффлайн жазбаша**, дәстүрлі түрде 3 сұрақтарға жауап беру үлгісінде өткізіледі.

Емтихан тапсыру бойынша студентке нұсқаулар:

1. Студент универ жүйесінде «емтихан кестесі бөлімінде» деканат белгілеген аудиторияға 30 мин бұрын келуі тиіс.
2. Студентке емтихан басталғаннан кейін билет таратылады. Билетте 3 сұрақ болады. Сұрақтардың реттілігі маңызды емес
3. Жазбаша емтихан тапсыру кезінде студентке сөйлеуге, тиым салынған құралдар пайдалануға, аудиториядан кезекшінің рұқсатынсыз шығуға болмайды
4. Емтихан тапсыру уақыты аяқталғаннан кейін жазбаша емтихан жауаптарын аудиториядағы кезекшіге тапсырады
5. Емтихан уақыты 2 сағатты құрайды;
6. Студенттің жауабын оқытушы тексеріп, 48 сағат ішінде универ жүйесіне қояды

Емтихан тақырыптарының тізімі:

1. Қазақстан философиясына басқа мәдениеттердің әсері туралы
2. Түркілік философияның қалыптасуы
3. Тарихи-философияның мұраның мәні. Шығыс пен Батыс мәдениеттер диалогы.
4. Евразиядағы көшпенділер философиясы
5. Қазақ философиясының көрнекті өкілдері: Шоқан Уалиханов, Ыбырай Алтынсарин и Абай Құнанбаев.
6. Әлемдік өркениеттегі қазақ философиясының орны. Қазақстан мәдениетінің тарихы концепциясы және евроцентризмді сынау туралы
7. Прототүркілер философиясы
8. Әлемдік өркениеттегі түркі философиясы
9. Қазақстан Республикасындағы мәдени-әлеуметтік жағдайды философиялық талдау .
10. Қазақ философиясын батыстандыру.
11. Қазақстан Республикасындағы рухани жаңғыру бағдарламасы.
 12. Қазақ философиясы тарихын ғылым ретінде қалыптасуы
 13. Қазақ философиясы тарихының типологиялық сипаттамасы
 14. Архаикалық мәдениеттің Қазақстан жеріндегі ерекшелігін анықтау
 15. «Қазақ философиясы» түсінігіне анықтама беру
 16. Көшпенділердің космологиялық түсініктеріне семантикалық талдау
 17. Суфизмді ислам философиясы феномені ретінде анықтама беру
 18. Мәдениет философиясының контексті мен генезисіне мәдени талдау жасаңыз
 19. Қазіргі кезеңдегі жаңа мәдениет философиясының мақсаттарын ашып көрсетіңіз
 20. Мәдениет философиясындағы XX ғ. дан XXI ғ. ғасыр аралығындағы методологиялық жағдайларға жаңаша сипаттама жасау
 21. Қазіргі мәдениет философиясының проблемасын, мәдени философиялық өзгешеліктері
 22. Қазақ мәдениетінің діни жүйелері
 23. Ұлы даладағы номадтық тұжырымдамаларды кросс- мәдени мағыналары
 24. Абайдың «Қара сөздерін» және олардың моралдық мәні
 25. Ежелгі түріктердің космогониялары және мифологиялары белгілерін кросс- мәдени тәсілмен мағыналары

Білімді бағалау критерийлері

Пән бойынша талапкер келесі құзыреттіліктерге ие болуға тиісті:

- зерттеудің жаңа әдістерін дербес үйренуге, өзінің кәсіби қызметі бойынша ғылыми және ғылыми-өндірістік, профильді өзгерістерді, қоғамдағы туындайтын мәселелерді шешуге қабілетті болуы керек.

- кәсіби бағдары бойынша шешім қабылдауға жауапкершілікке дайын болу, мәселелік жағдайды шеше білу, стандарттан тыс шешімдер қабылдауға қабілетті, мәселелік жағдайларды шешуге қабілеттілік.

- мәдениеттанулық, әлеуметтік-саяси және ғылыми әдебиеттерді дербес талдауға, қоғамның әлеуметтік экономикалық және рухани дамуындағы үдерістерді ғылыми талдау негізінде болжамдар мен ұсыныстар жасауға қабілеттілік;

- стандартты кәсіби міндеттерді шешу дағдысын, логикалық және сыни ойлатуды дамыту, шешімнің дәйектілігін айқындау, ауызша және жазбаша формада ойын дұрыс және логикалық негізінде айқындау, ақпараттық және білім беру технологиясы негізінде өз білімін жетілдіру, ақпарат және жасапмаз шешімдерді іздестіру, кәсіби және жеке тәжірибесін кемелдендіру.

Білімді бағалау шкаласы:

Бағаның әріптік эквиваленті	Бағаның сандық эквиваленті (GPA)	Балл %	Дәстүрлі жүйеде бағалау
A	4	95-100	"Өте жақсы"
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	"Жақсы"
B	3	80-84	
B-	2,67	75-79	"Қанағаттанарлық"
C+	2,33	70-74	
C	2	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1	50-54	"Қанағаттанарлықсыз"
F	-	0-49	
I	-	-	"Пән аяқталмаған"
W	-	-	"Пәннен бас тарту"
AW	-	-	"Пәннен шығарылған"
AU	-	-	"Пән тыңдалды"
P/NP (Pass / No Pass)	-	65-100/0-64	"Есептелді/ есептелмеді"
W (Withdrawal)	-	-	"Пәннен бас тарту" (GPA есептегенде ескерілмейді)
AW (Academic Withdrawal)	-	-	"Академиялық себептермен пәннен босату" (GPA есептегенде ескерілмейді)
AU (Audit)	-	-	"Пән тыңдалды" (GPA есептегенде ескерілмейді)
R (Retake)	-	-	"Пәнді қайтадан оқу"

			(GPA есептегенде ескерілмейді)
Атт.	-	30-60 50-100	"Аттестатталды" (GPA есептегенде ескерілмейді)

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

Әдебиет:

Философия: Оқулық, ұжымдық монография – Алматы: Лантар Трейд, 2019. ISBN 978-601-250-155-1. – 416 б.

Жаһандану және Қазақстанның заманауи мәдениеті: ұжымдық монография. – Алматы: Қазақ университеті, 2019. –334 б. ISBN 978-601-04

Дәстүрлі және заманауи қазақ мәдениеті. Хрестоматия (Электрондық кітап). Авторлар ұжымы. Традиционная современная культура Казахстана. Коллектив авторов. - Алматы: Қазақ университеті, 2018.

Ғабитов Т.Х. Қазақ философиясының тарихы: Оқулық (ҚР БҒМ РОӘК). – Алматы: Эверо, 2018. – 343 с.

Мәдени-философиялық энциклопедия. Авторлар ұжымы – Алматы: Лантар Трейд, 2019. – 344 б.

Қазақстан руханияты мен мәдени ескерткіштерінің энциклопедиясы. Авторлар ұжымы. -Алматы: Қазақ университеті, 2018. – 298 б.

Интернет-ресурстар:

<http://www.countries.ru>

<http://www.gumer.info>

<http://www.russianculture.ru/http://yspu.org>

«Қазақ философиясы» курсының жазбаша тапсырмасы (АБ 100%-ның 25%)

Критерий	«Өте жақсы» 20-25 %	«Жақсы» » 15-20%	«Қанағаттанарлық» 10-15%	«Қанағаттанарлықсыз» » 0-10%
«Қазақ философиясының сұқбат аймағы» теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі	Қазақ философиясы туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақ философиясы туралы курсының теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақ философиясы курсы туралы теориялар мен тұжырымдамаларды шектеулі түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақ философиясы курсы туралы теорияларды, тұжырымдамаларды үстірт түсіну/ түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.

«Қазақ философиясы» курсының негізгі мәселелерін ұғынуы	«Қазақ философиясы» курсынегізгі ұғымдарын Қазақстан мәнмәтінен жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық	Қазақ философиясы» курсының негізгі ұғымдарын Қазақстан мәнмәтінен байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің	Қазақ философиясы» курсы тұжырымдамаларының Қазақстан мәнмәтінен шектеулі байланысы. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану.	Қазақ философиясы» курсы тұжырымдамаларының Қазақстан мәнмәтінен байланысы шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесемүлдем қолданбайды.
---	---	---	---	---

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

(стандартты ауызша / жазбаша нысандар үшін)

. Форма: Жазбаша . Платформа: Универ- офлайн

№	Критерийі	Балл	ДЕСКРИПТОРЛАР			
			«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	
			90-100 %	70-89%	50-69%	
1 сұрақ	1 критерийі					
	2 критерийі т.б.					
2 сұрақ	1 критерийі					
	2 критерийі т.б.					
3 сұрақ	1 критерийі					
	2 критерийі т.б.					

Қорытынды бағаны есептеу формуласы:

Қорытынды баға (ҚБ) = (%1+%2+%3+%4+%5+%6 т.б.) / К, мұнда % – критерий бойынша тапсырманы орындау деңгейі, К – критерийлердің жалпы саны.

Қорытынды баллды есептеу мысалы

№	Балл	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
		90-100%	70-89%	50-69%	25-49%	0-24%
1.	1 Критерий	100				
2.	2 Критерий		75			
3.	3 Критерий			60		
4.	4 Критерий				45	
5.	5 Критерий	100				
6.	6 Критерий				49	
	Қорытынды %	200	75	60	94	200+ 75 + 60 + 94 = 429 429 / 6 критерийлер = 71,5 Қорытынды балл в

						% = 72
--	--	--	--	--	--	--------

Есептеу кезінде алынған пайызға сүйене отырып, біз бағаны бағалау шкаласымен салыстыра аламыз.

72 балл 70 балдан 89 балға дейін, бұл бағалау шкаласына сәйкес **«Жақсы»** санатына сәйкес келеді.

Осылайша, осы есептеуде жоба дәстүрлі бағалау шкаласы мен ECTS-ге ауыстыра отырып, білім алушылардың оқу жетістіктерін есепке алуды бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесіне сәйкес **«Жақсы»**, **72 балға** бағаланатын болады.

Қосымша әдебиеттер:

1. Ғарифолла Е. Хәкім Абай. – Алматы, 1994.
2. Егеубаев А. Құтты білік. – Алматы, 1986.
3. Исламның Энциклопедиялық сөздігі. – Алматы, 2000.
4. Касабек А.К., Касабек С.А. Искание истины. – Алматы, 2000.
5. Қорқыт кітабы. – Алматы, 1986.
6. Қасымжанов А.Х. Духовное наследие казахского народа. – Алматы, 1992
7. Кішібеков Д.К. Кочевое общество. – Алматы, 1984.
8. Копеев М.-Ж. Таңдамалы. Екі томдық. – Алматы, 1992. – 2-т.; Құрбанғали Халид. Тауарих хамса. – Алматы, 1992
9. Мухаммед Хайдар Дулати. Тарих-и Рашиди. – Алматы, 1999; Рашид ад- Дин. Джами ат-таварих: Сборник летописей. Кн. 1; Утемиш хаджи. Чингиз наме. – Алматы, 1992
10. Шәкәрім Құдайбердіұлы. Түрік, қырғыз-қазақ һәм хандар шежіресі. Орынбор, 1910; Бокейханов А. Н. Таңдамалы шығармалары. – Алматы, 1996.
11. Қадырғали Жалайыр. Шежірелер жинағы. – Алматы, 1997.
12. Қазақ даласының ойшылдары. IX–XII ғ.ғ. – А, 1995. – 254 б.